

visse Timer hver Dag, indtil det har fyldt sit 14de Aar; skulde overgive det til al den Evang. Skolen maatte behage at paasføre det. (Frølund: Rei.) So det er virkelig Tilfældet, at Barnet skal være underkastet en overordentlig Evang i Skolen, ifølge Reglerne for indbyrdes Underviisning. Al den unaturlige Evang er Forældrene forhadet, fordi de føle, det er deres naturlige Ret at disponere over deres egne Børn paa den, efter deres egen Overbeviisning, henstigtsmæssigste Maade, at som de selv have opfodt og opdraget deres Børn, saa er deres souveraine Magt over dem ubestridelig. Men Staten har hidtil bestridt Forældrene denne Myndighed og just detved forvoldet den lavestaaende Deel af Familiefædrene en stor og ubillig Skat, idet sidstnævnte ere blevne tvungne til at holde deres Børn i Skolen, ogsaa da, naar Forretninger i Hjemmet krævede Børnens Nærvarelse, til hvilke Forretningers Fuldbyrkelse Forældrene have maattet dyrt betale Fremmede. Det nytter ikke, at et Barn kommer og beretter til Læreren: „Jeg kan ikke komme i Skolen idag; thi jeg skal passe Kreaturerne!“ eller: „Jeg skal idag passe min lille Søster.“ Skulde Læreren erkjende disse Grunde for lovlige, saa vilde han snart blive underrettet om, at alle Skolebørnene havde lovlig Grund til Udeblivelse; men, hvis da Skolen i den travle Sommertid blev slet ikke besøgt, saa vilde vedkommende Foresatte give Læreren Skylden for Børnens Forsømmelser. Han skriver desaarfag i Journalen i saadanne Tilfælde: „udebleven uden gyldig Grund.“ Dette foraaarsager, at vedkommende Forældre blive idømte en Mulct og at denne fremkalder disses Uvillie mod Læreren. Det var derfor meget ønskeligt, hvis den ærede Forslagsstiller havde vovet at bryde med Fortiden saaledes, at han havde stillet Forslag til, „at al Skoletvang for Fremtiden skulde ophøre.“

Vil man overhovedet beholde en Skoletvang, det vil sige: en vis Sikkerhed fra Statens Side for, at de enkelte Børn erholde fornøden Underviisning, da kunde man reservere denne saaledes: „Enhver, der attraaer at opnaae nogenformhelt borgerlig Rettighed i Staten, maa documentere Bidnesbyrd fra Skolecommissionen for, at han er i Besiddelse af det Minimum

af Kundskaber, Staten kræver, enhver Borger skal have.“ Men det kunde være Staten lige gyldigt, om Vedkommende søge disse Kundskaber i Skolen, efter foreskrevne Regler, eller andenseds og paa anden Maade. Man har sagt, at hvis dette Princip gjordes gjældende, saa vilde Landet blive belempret med en raa og aldeles uvidende Mængde, som vilde være usikket til alt Nyttigt, som kun vilde kvalificere sig til Fængslerne, hvor vi allerede have nok. Det er virkelig besynderligt, at Folk kunne troe, at man, ved at tvinge Børn i Skole, ved at tvinge Forældre til at sende deres Børn i Skole — hvad der som oftest vækker Forældrenes Uvillie samt Børnens Uopmærksomhed og Brangvillighed — at man derved samtidig kan gjøre dem saa christelig sindede, at de ingenstunde begaae Forbrydelser, ingenstunde kvalificere sig til Fængslerne. Jeg troer meget mere, at man opnaaer det Modsatte. Jeg hylder det gamle Ordsprog, som siger: „Man kan trække Oxen til Vand; men man kan ikke tvinge den til at drikke.“ Man kan og tvinge Børnene i Skolen; men, man tvinger dem neppe til at blive christelige; man kan idethøieste paanøde dem Kundskab, men ikke Christendom. Og det vil ovenikøbet være en indskrænket, ja meget mager Kundskab, man faaer dem indgiven, som, fordi den modtages med Uvillie, snart glemmes. Det vil gaae dermed, som et andet Ordsprog siger: „Det man kliner paa, det regner af.“ Det er derfor, som sagt, mit høieste Ønske, at man vilde anerkjende Forældrenes Ret til at disponere over deres Børn og overlade det til dem godvilligen at sende Børnene i Skolen eller sørge for disses Underviisning paa anden Maade. Man vilde derved befrie Skolen fra alle de Ulemper, som ere forbundne med den hidtil bestaaende unaturlige Skoletvang, Ulemper, der, hvis de vedvare, maae bidrage til Skolens Forsald. — Naar Mulctering for Forsømmelser af Skolen finder Sted, saa er dette vel efter Loven; men Vedkommende, der blive mulcterede, ville ikke erkjende Loven i dette Stykke; de sige: „Denne Lov er unaturlig; og Skolelæreren, som paasører os Mulct ved at skrive, at vore Børn ere udeblevne af Skolen uden gyldig Grund, handler uretsfærdigt; men